

STANOWISKO ZPP WS. E-FAKTUR

Przedstawiony projekt ustawy ma na celu wprowadzenie możliwości wystawiania faktur ustrukturyzowanych (zwanymi również „e-fakturą”), jako jednej z dopuszczalnych form dokumentowania transakcji, obok faktur papierowych i występujących w obrocie gospodarczym faktur elektronicznych. Znamioną różnicą między e-Fakturą, a fakturą elektroniczną ma pozostać to, że e-Faktury będą wystawiane i otrzymywane przez podatników za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, tj. Krajowego Systemu e-Faktur (KSeF) - stworzonego z inicjatywy ministra finansów, funduszy i polityki regionalnej.

Zgodnie z założeniami, wprowadzane rozwiązanie ma mieć charakter fakultatywny. Stosowanie faktur ustrukturyzowanych będzie wymagało akceptacji odbiorcy takiej faktury. Ponadto, dla podatników, którzy będą wystawiać wyłącznie faktury ustrukturyzowane, projekt ustawy wprowadza preferencję w postaci skróconego do 40 dni (zamiast 60 dni) terminu zwrotu podatku VAT (przy spełnieniu przez podatników pozostałych dodatkowych warunków).

ZPP zakłada, że proponowane zmiany w ustawie o VAT pozwolą na szybszą obsługę spraw dotyczących czynnych podatników VAT, którzy zdecydują się na dokumentowanie transakcji wyłącznie za pomocą faktur ustrukturyzowanych.

Należy jednak zwrócić uwagę na potencjalne ryzyka związane z wprowadzaniem rozwiązaniem, które (na niekorzyść przedsiębiorców) może prowadzić do utraty równowagi między uprawnieniami organów skarbowych, a prawami podatników.

Jak napisano w uzasadnieniu do projektu ustawy: „projektowane rozwiązania przyczynią się nie tylko do wzmocnienia kontroli prawidłowości rozliczania podatku VAT, ale także uproszczenia samego procesu kontroli rozliczeń u przedsiębiorców, z uwagi na możliwość zdalnego monitorowania przez organy podatkowe obrotu dokumentowanego fakturami. Proponowane rozwiązania umożliwią także zwiększenie dochodów budżetu państwa w wyniku zakładanego zwiększenia poboru podatku VAT na każdym etapie obrotu towarami i usługami.”

Na podstawie powyższego cytatu można odnieść wrażenie, że Ministerstwo Finansów zakłada, iż podmioty będące sprawcami umyślnych przestępstw gospodarczych i skarbowych dobrowolnie rozpoczną korzystanie z fakultatywnego rozwiązania w postaci Krajowego Systemu e-Faktur, co - dzięki wzmocnieniu kontroli - przełoży się na uszczelnienie systemu podatkowego. Można jednak wysnuć tezę, że z proponowanego rozwiązania dobrowolnie będą korzystał tylko uczciwi przedsiębiorcy, szukający usprawnień w zakresie rozliczania podatków.

Tym samym istnieje ryzyko, że przedsiębiorcy rzetelnie rozliczający się z podatku VAT za pośrednictwem

KSeF zostaną objęci dodatkowymi instrumentami w zakresie kontroli podatkowej, która zasadniczo powinna odbywać się w jasnych i pewnych ramach prawnych. Natomiast fakt posiadania przez urzędy skarbowe zdalnego dostępu do istotnych danych przedsiębiorców może powodować obawy, że stworzony system – bez odpowiedniego zabezpieczenia praw przedsiębiorców – będzie nadużywany przez organy administracji skarbowej poprzez prowadzenie faktycznej, zdalnej kontroli skarbowej, bez wszczynania jej w prawidłowym trybie określonym w Ordynacji podatkowej.

Z drugiej strony można założyć, że jeżeli Ministerstwo prognozuje uszczelnienie systemu podatkowego dzięki Krajowemu Rejestrowi e-Faktur, to w pewnym momencie - w drodze kolejnej zmiany ustawy o VAT - faktury ustrukturyzowane staną się obligatoryjnym rozwiązaniem dla części lub wszystkich przedsiębiorców. Analogiczną sytuacją było wprowadzenie regulacji dotyczących mechanizmu podzielonej płatności (split payment). Mechanizm na początku obowiązywania nowych regulacji pozostawał dla wszystkich fakultatywny, natomiast od 1 listopada 2019r. stał się on obowiązkowym rozwiązaniem dla kilku sektorów przedsiębiorstw.

Przedmiotowe uzasadnienie do projektu ustawy nie odnosi się do tego, czy proponowane rozwiązanie na zawsze pozostanie fakultatywne, czy w przyszłości zostanie wprowadzona obligatoryjność projektowanego systemu, wypierając tym samym z obrotu faktury papierowe i elektroniczne.

W związku z powyższym, ZPP apeluje o dostosowanie przepisów dotyczących kontroli podatkowych do nowego aspektu, jakim będzie posiadanie przez organy administracji publicznej zdalnego dostępu do danych o podatnikach i transakcjach, zawartych Krajowym Rejestrze e-Faktur. Należy wprowadzić przepisy zakazujące przetwarzania i opracowywania przez organy podatkowe danych pochodzących z Krajowego Rejestru e-Faktur bez wszczęcia kontroli podatkowej, z wyłączeniem postępowania w sprawie zwrotu podatku VAT. Drugim, dopuszczalnym wyłączeniem może być aspekt bieżącej kontroli dokonywanej przez zautomatyzowane mechanizmy analizy danych stosowane przez organy podatkowe.

Należy stanowczo wykluczyć możliwość wykorzystywania danych znajdujących się w KSeF w celach quasi kontrolnych, bez formalnego wszczęcia kontroli, ponieważ formalne postępowanie kontrolne przyznaje szereg praw i gwarancji kontrolowanemu podatnikowi. Proponowane przez nas rozwiązanie ograniczy pole do nadużyć i podniesie transparentność działania organów skarbowych. Jednocześnie pragniemy podkreślić rolę stabilności systemu prawnego. Bezustanne zmiany legislacyjne mają negatywny wpływ na otoczenie biznesowe, a tym samym na potencjał rozwoju gospodarczego.